

Szerkesztőség:
Teleky-utca 9. sz.

Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentetlen küldemény nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.

MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztésért felelős: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott Magyar János könyvnyomdájában, hová az előfizetési, hirdetési és egyéb pénzek, úgy a felszólalások küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 korona.
Fél évre . . . 3 korona.
1/4 évre . . . 1 korona 50 fillér.

Egyes szám ára: 20 fillér

Nyiltér petítésora: 20 fillér

Előfizetési felhívás.

„SOMOGYI ELLENŐR“

hetilapra.

Lapunk fél évi pályafutását a múlt számmal befejezte.

Nagy mulattal nem dicsekszik, de a kezdet nehezségeivel megküzdve önértzetesen hivatkozhatik arra: hogy jövőjét megalapította.

Pártolói, olvasóinak száma e rövid idő alatt oly szép számmal növekedett, hogy az összes megyei lapokkal legalább is egyenlő számban jelen meg.

Ezt mi egyedül egynek, lapunk, határozott irányának, nyíltságának, igazságosságának és teljes függetlenségének tulajdonítjuk s tulajdonítjuk annak, hogy semmi mást, mint kizárólag a nagy közönség érdekeit szolgáljuk.

Ezen utat követjük ezután is, rendületlenül s annál nagyobb lelkesedéssel és buzgósággal, mert a közönség szíves pártolása és nem ritkán nyilvánult rokonszenve és elismerése erre bennünket csak serkenthetett.

Lapunkban jövőre is ugyanazon rovatokat vesszük fel, s több tért fogunk szentelni a vidéki eseményeknek is, miután munkatársaink szép számmal szaporodtak s így a vidéki eseményekről közvetlen tudósításokat adhatunk.

A szépirodalmi részben szintenagyobb tért nyitunk, s ebben alkalmat akarunk nyújtani az ifjabb írói tehetségeknek a fejlődésre és erősítésre.

A közélet eseményeit, társadalmunk mozgalmait, közérdekű és tanulságos dolgokat

ezután is rendszeresen hozni és tárgyalni fogjuk.

Tisztelettel kérjük a t. közönség további becses pártolását.

Előfizetési feltételek:

Egész évre (posta küldéssel) 6 korona.
Fél 3 „
Negyed 1 „ 50 fl.

egyes szám: 20 fillér.

Hirdetések legolcsóbban!

Nyiltér petítésora: 20 fillér.

Az előfizetés, hirdetés és nyiltéri díjak a kiadóhivatalhoz: Magyar János nyomdájába Kaposvárott, Teleky utca 9. sz. intézendők.

Kaposvár, 1893. június hóban.

Magyar János
lapkiadó.

Németh Zoltán
f. szerkesztő.

A költségvetés.

—h. Kaposvár város költségvetése 1894-ik évre valószínűleg kellemetlen meglepetésül fog szolgálni a város képviselőinek és a közönségnek; mert a múlt évi előiránnyal szemben kerekaszámában 12% pótdadó emelkedést mutat fel.

Nehéz ezt kiállni!

A múlt évben már 40% volt a pótdadó; most 52% lesz: több mint fele az egyenes állami adónak.

Ehez jönnek aztán az ártatlan s a költségvetésben fel nem sorolt adózások: a megyei utadó 10%-kal, a betegápolási pótdadó, a beszállásolási adó; aztán egy kis csöszbér, járda és csatorna-csináltatási pótlék és a többi, ami társadalmi uton zudul nyakunkba jószívű egyletek részéről.

Jószívrivel nem csalódunk, ha az állami adóval szemben össze-vissza nyolc-zvan perczentet számítunk fel, amit a mi városi és eléggé sivár polgári életünk szükségletére évente fizetünk kell!

És aztán semmi remény arra nézve, hogy ez a helyzet javulni fog; sőt ellenkezőleg egy kis kolera, difteritisz, sarlach még ráadásul elvihet vagy 10%-ot; ehez jöhet még a kiépítendő (?) vasutak kölcsöne: szóval határozottan világos, hogy rövid idő alatt elérjük az egyensúlyt oly irányban, hogy ugyanannyi pótdadót fizetünk, mint maga az állami adó.

Emellett aztán nem sorolhatjuk fel azt, hogy iparunk és kereskedelmünk valami nagyon előre haladna; — gazdaságunkban, terményeinkben valami nagy bőség nem kecsegtet; közkényelmünkre nagy beruházások nem tétetnek.

Minden kétséget kizáró tény az, hogy ez a helyzet nem tartható fel; — ez a pusztá hivatkozás azzal, hogy város vagyunk, nem éri meg azt a sok pénzt.

Ezen javítani kell.

Módjában áll a képviselőtestületnek és, — hogy mozduljon meg oly irányban, ami a folyton növekedő bajt orvosolja csakugyan itt az ideje.

Csak az ősdi maradiságról kell lemondani, egy kis bátorsággal, őszinteséggel és a személyes kérdéseket kizáró feltékenykedést és irigységeket kell félretenni: és minden megy.

De tenni kell.

A város még ma is abban a helyzetben van, hogy új és igen nyilvánvaló jövedelmi források nyitására juthat. Nem olcsón; de kétségtelenül még mindig hasznos hajtólag; és ezen dologgal tisztában kell lenni, valamint azzal is, hogy mindezen lehetőséghez való

T Á R C Z A

Fiume Kaposvárott.

Emléklül

Nem az öbölről — sem árboezerdejéről: hanem egy derék fiumei urról van szó, ki a múlt napokban — Kaposvárott volt és itt egy napot töltött.

Július 8-án egy jó természetű, kellemes külsejű idegen ur tudakozódott a város háza után — tört magyar, majd német és vegyesolasz nyelven.

Aki mint tudott, úgy — de szívesen felelt az udvarias idegen urnak, ki aztán a vett utmutatások folytán megtalálta a polgármesteri hivatalt, ahova délelőtt 11 óra tájban szerencsésen el is jutott.

Ugy látszik a német nyelvvel jobban boldogult mint az olaszszal, amelyet itt nagyon kevesen beszélnek, mert a polgármesterhez belépve, itt is németül mutatta be magát:

— Dr. Dall'Asta von Fiume.

Azon kedves és igen érdekes vendég tehát, aki délután a Korona kávéház látogatni kíváncsiságát és érdeklődését magára vonta, s akiről, miután a polgármester társaságában látták általánosan az a hír terjedt el, hogy az Ciotta, a fiumei podesta, nem volt más, mint de Dall'Asta Szaniszló fiumei ügyvéd, a fiume-debreczeni nagy kirándulást rendező bizottság elnöke.

Dall'Asta Fiume közönségének egyik legnépszerűbb és legbefolyásosabb egyénisége s Magyarország leglelkesebb barátja s a magyar alkotmány és közjogi kapcsolat törhetetlen híve és harcosa.

Dall'Asta Zichy kormányzósága alatt hat évig mint kormányzósági titkár működött s a kormányzóság részéről egyik legelőkelőbb hivattal kínáltatott meg; de atyja tanácsára, aki szinte ügyvéd volt, — ő is ezen pályára lépett s ma Fiume első és vagyonos ügyvéde . . . és mint független polgár és a képviselőt kitünő művelt-

ségü tagja: a kormányzónak és Ciottának maig is jobb keze.

Dall'Asta lelkesedéssel beszél a Magyar kikötőről, mert abban a véleményben van, hogy nekünk csakugyan szükségünk van a tengeri kikötőre; beszédét rendszerint így végzi (jól magyarul) — Tengerre magyar!

A fiumei kirándulásokat rendszerint Dall'Asta rendezti, már többször volt kisebb csoporttal Budapesten; most a nagyszabású debreczeni expedíciót is ő szervezte.

A magyar alföld rónái, . . . „corpo di dio 80.000 db. marha a tanyákon“ nagy meglepetések voltak a hasonló dolgokkal ismeretlen és a földterület végtelenségén és gazdag természetén ámuló fiumeiek előtt.

Hát aztán a „csikósok“ pozsgás alföldi „menyeeskék“, „az ötlovas fogatok“, Hortobágyon a villás reggelinél nyolc-zsáz ember az asztalok körül és huszezren a népünnepen aztán a vendégszeretet „tiz felé is hívtak bennünket, azt sem tudtuk hova menjünk, még tízszer annyian is jöhettünk volna.“

Nagyon tetszetek a fiumeieknek a magyar nők s különösen a fővárosiak; ezek elegáncziájáról elragadtatással szólnak . . . no de ne nehezeltjenek a mi hölgyeink; Dall'Asta több kaposvári nőt látott rövid titlété alatt s nem egyszer kiáltott fel.

— Ah de szép típus!

Városunk környéke és fekvése is kellemes benyomást tett rá és a hullámos, halmos vidék tarkázva a sárguló vetések-, zöld fasorok-, erdőes csoportokkal és szőlőkkel kellemesen kötötték le figyelmét.

— Szép panorama!

— Csak egy kis tenger volna!

— Mi adunk önöknek a föl'ért esérébe!

Este felé kis társaságban kirándultunk az „Abbazia“ba.

Mondtuk utközben, hogy most már Fiume felé tartunk.

Komolyra vette és tagadta, hogy az lehet.

De hát feltűnt a kis nyaraló homlokzatán a felirat: „Abbazia!“ s így a tréfa is, amely láthatólag kedvesen hatott rá.

— Csakugyan nem hittem volna, hogy Kaposvárott is van Abbazia!

Dall'Asta most egy újabb kirándulás tervét mondotta el, mely szerint az összes olaszországi turisták jönnek szeptember első napjaiban Budapestre és akkor is Kaposváron keresztül.

A kirándulást ismét ő rendezti, mint az olasz turisták comitójának tagja.

Kilátásba helyezte, hogy ekkor Kaposvárott is időznek menet vagy jövet néhány órát.

Isten hozzon benneteket.

A gyorsvonaton Asta Fiumeba utazott s a vonaton a Debreczenből visszatérő társaság több előkelő tagja volt, kik a dunántul egyes városait vették utiterükbe ép úgy mint Dall'Asta, ki Kaposvárt választotta . . .

Es szerény, de őszinte vendéglátásunk kellemes emléklül szolgáltak neki s mint a fiumei „La voce del popolo“ július 8-ról szóló távirati híre igazolja Dall'Asta jól érezte magát nálunk még Debreczen és Budapest után is.

A távirat így szól:

„I Fiumani a Kaposvár. Di passagio per qui l'onorevole sig.dott. Dall'Asta, Presidente del Comitato organizzatore della gita per Debreczen, fu fatto segno ad entusiastiche ovazione da parte di questa popolazione Il borgomastro signor Ignazio Németh diede in suo onore un banchetto, nel quale brindo' alla prosperita di Fiume ed invitó i Fiumani a visitare Kaposvár.“

Tehát várunk benneteket szívesen, magyar testvérséggel és vendégszeretettel.

A viszontlátásra.

— 8.

eljutás utja évről-évre szűkebbre szorul és a vásár minden évben drágább lesz!

A hercegi belsőségeket még idejekorán meg kell venni; a vásár jogot meg kell szerezni; jövedelmező szállodákat kell építeni, egy szóval oda kell törekedni, hogy a jövő és okvetlen bekövetkező kármentes fejlődés a város közönségét, mint mindezen tervekkel kész és jól számító tulajdonost és birtokost találja a piacon.

A hasznos beruházások egész sorozata áll még előttünk; de nagyon jól vigyázzunk, hogy sok veszteni való idő nincs; mert ezt a kaput majd egy élelmes vállalkozó szépen becsapja az orruk előtt.

Sokszor felhoztuk már azt a szomorú példát, hogy a hercegtől annak idején a királyi kisebb haszonvételeket meg kellett volna venni. Meg lettünk vele kínálva; ha tisztelt őseink elkövették a hibát, és mi azon okulhatunk: hozzuk azt helyre és legyünk előrelátóbbak.

Ma Kaposvárnak legalább egy millió vagyona van és egy garas pótdója sincs, ha elődeink akkor így gondolkoznak; de hát erről nem beszélhetünk; a múlt idők emlegetése és a panasz a vénasszonyok szájába való: a mai kor realis emberei a jövőt tervezik és teremtik meg.

Egy város jövője összerokadás és krach nélkül nem lehet alapítva a terhek növelésére; az egy gondatlan és könnyelmű gazda elve lehet, „hogy: no még az idén kibirrom”, de nem egy számító és értelmes közönség.

Nekünk van egy igen értelmes és derék és számító egyénekből álló képviselőtestületünk; van tanács, mely nem szűkölködik invencziókban és javaslatokban: tegye meg mindkét faktor a maga kötelességét és bizton hiszszük, hogy a legközelebbi költségvetés már nagymérvű csökkenést mutat fel a pótdóban és a város vagyonosodásának biztos alapjai lesznek lerakva!

Itt nem kell szidni kormányt, adminisztrációt, személyeket; hanem tenni kell.

És ha nem történnék semmi és nem áll be a javulás: tessék megszidni minmagunkat. Magunk vagyunk okai!

— **A megyei restauráció tárgyában** a járások közül június hó 29-én Lengyel-től adott életjelt magáról, amennyiben az alispáni és főjegyzői állás betöltése iránt Kacsóvich Kálmán elnöklété alatt a bizottsági tagok értekezletet tartottak, melyen alispánul: Maár Gyula, főjegyzőül: Gabsovich Károly lettek egyhangulag jelölve. Egyéb járások még tudomásunk szerint nem jelöltek. A többi megüresülendő állásra ezen kerület sem jelölt, hivatkozva a régebbi „gyakorlatra” és arra, hogy a pályázókról még nincs tudomása; megbizta egyébként az értekezlet az elnököt, hogy az augusztusi közgyűlés előtt alkalmas helyen és időben hívja össze a bizottsági tagokat.

— **A rendőrkapitányi állás** betöltése tárgyában múlt napokban egész biztossággal hozott forgalomba azon hír, hogy Kovács Soma kinevezetése befejezett dolog. Megbízható forrás után állíthatjuk, hogy ezen hír korai volt; mert a kinevezés csak pár nap múlva fog véglegesen eldönteni; hogy miképen, azt természetesen még nem lehet tudni.

— **Pár szó Tapazdról.** A Tapazd körül fekvő községek lakossága nagy érdeklődéssel viseltetik a település ügye iránt, mi abban leli egyszerű magyarázatát, hogy a telepítés által munka e” jön a vidékre.

Tehát a nagyobb birtokok tulajdonosai azzal a jelenleg előforduló munkás hiány megszűnését vélvén, azt örömmel fogadják s a telepesek minél előbb megérkezését várják.

Viszont a polgári és napszámos osztály nem látja szívesen a telepítés előhaladását, mert tudja azt — hogy annak létesülésével — tán ökre elmulik az az idő, midőn munkadíját saját tetszése szerint ő maga állapította meg.

Az érdeklődés tehát a lakosság minden rétegében egyenlő, mit még növel a kíváncsiság is, mely oda irányul, vajjon a telepítés csakugyan

sikerül-e, s ha igen, a telepesek megfogják-e maradtani s megélhetnek-e?

A nagyközönség ily értelmű kíváncsisága nagyon okadatolt mindazok előtt, kik a viszonyokat ismerik, ép ezért a „Kaposvár” tisztelt — ez ügybeni cikk írójának is jó volt megemlíteni azt, miszerint megbízható adatai nincsenek, mert az egész közleményből a jelenlegi állapotoknak csak a bekezdő öt sor felel meg, a többi t. i. a már felépült házak, a buzaföldek stb csak a képzeltetés, vagy a téves információ szüleménye.

A tény az, hogy a telepesek házainak építése megkezdett s hogy Tapazd homok birtok, mely telepítés ezéjéből megvétel, — de mily homok birtok?

Olyan, amelyikről évtized óta — vagy tán még több — a szalma és széna, ha mind nem is, de nagyrészen mindig elhordatott, de nemcsak a mulban hordatott, hanem az elvitetik onnan jelenleg is.

Méltán esodálkozik tehát a vidék lakossága gróf Széchenyi Imre kormánybiztos ur azon eljárása felett — hogy Tapazdot a kincstár által megvételén — egyszersmind nem gondoskodott arról is, miszerint az eddig folytatott rabló gazdaságnak, szalma és széna elhordásnak egyszer már vége legyen, a esodálkozás annyival inkább okadatolt, mert gróf Széchenyi Imre egyike azon főuraknak, ki urodalmait a legnagyobb szorgalommal és szakértelemmel a saját felügyelete alatt művelti, kit a nagyközönség kitűnő gazdának ismer el s ki épen ezen tulajdonai folytán a nagyközönség előtt közbeesülésben és közszerteletben áll.

Ő, ki birtokairól egy szál szalmát semmi árért elvinni nem engedne, a felügyelete alatt levő birtokot egy talpalatnyi földig elhagyja vetni s nem intézkedik arról, hogy a majdan megérkező telepeseknek ha más nem, legalább alom szalmája legyen ingyért, — kétszer aratják meg a kormánybiztos ur tudtával és akarattal a tapazdi birtok minden zegét-zugát, elhordatják róla széna és szalma s azzal viszik tán az utolsó életerőt, mely után a föld kimerülése s a telepesek bukása jön.

Ha megtörtént az, hogy ugyanazon egyén, ki a múlt évben learatván Tapazdról mindent elvitetett s ez idén az ugyanezen feltételek alatt újra bérbe kapta, legalább a kormánybiztos ur ne könnyítette volna meg neki a szalma értékesítését az által, hogy a zsuppos épületek felépítését is neki adván, alkalom adott arra, hogy a birtokon levő rozost zsuppnak fel dolgoztatva azt legjobban értékesíthesse.

En is egyike vagyok azoknak, kik a telepítés munkálatait figyelemmel nézem, s ohajtom, hogy az minél előbb létesüljön, az ide jött telepes vagyonának utolsó romjait ne veszítse el a mi vidékünkön, hanem itt tudjon megélni, mit az nagyon előmozdítana, ha a telepes, kinek 1—2 drb marhája van — némi takarmányt szalmát kapna telelő marhája részére, mert ha ezt itt úgy kell neki venni, akkor bizony az első télen fele a telepeseknek összes vagyonkiját erre fogja elkölteni, mert itt a széna és szalma igen drága.

Ehhez pedig nem szükséges más, mint a kormánybiztos ur részéről némi jóakarát, mert azt hiszem, hogy egy egyén — ki először Tapazd megvételénél mint ügynök működik, másodszor ki két évben egymásután a tapazdi aratást bírja, harmadszor ki a telepesek épületeinek felépítését is megkapja, csak függ annyira gróf Széchenyi Imre urtól, hogy kívánatára a szalmát és szénát — ha mind nem is — legalább csak felét, vagy csak harmadát is ott hagyja az állattal bíró telepesek részére.

A „Kaposvár”-ban megjelent cikk írójával együtt én is bizom gróf Széchenyi Imre kormánybiztos urnak a telepesek iránti jóakarátában, tőle függ ezt bebizonyítani s alkalmat adni arra, hogy az ide jövő telepesekre s hozzátartozóira az Isten áldását kérjék.

HIREK.

— **Kérelem Tisztelettel** felkérjük lapunk t. tartóit, hogy az előfizetési pénzeket a kiadóhivatalhoz beküldeni sziveskedjenek. Ezen kérelmünk kapesán bátrak vagyunk t. pártolónk kényelmére való tekintetből egy üres postautalványt mellékelni, melynek felhasználásával a díjak legegyszerűbben és legolcsóbban küldhetők be.

A kiadóhivatal

— **A városi költségvetés tárgyalására** határidőül f. hó 17 napja tüzetett ki; tudvalevő dolog, hogy a szervezetben foglalt rendes havi közgyűlések sorrendében a törvény világos rendelkezése szerint a tavaszi és a nyári törvényhatósági közgyűlések megelőzőleg mindenkor köteles a város a „számadások” és a „költségeloirányzati” gyűléseket kitűzni.

Ugy látszik a polgármester mégis tudja tisztelni a képviselőtestület határozatait, de tudja a törvényt is.

— **Flumelek Debreczenből** vissza térve úgy osztották fel a menetrendet, hogy mindegyik bizottsági tag az utbaeső magyarországi megyéket és városokat látogassa meg tanulmány szempontjából. Kaposvárra Dali Asta ügyvéd és az expedició főrendezője jött el és itt fél napot töltött látogatást tett a főispánnal, főjegyzővel és polgármesternél. Ennek kalauzólása mellett délután a várost szemlélte meg, templomot, kálváriát, artemizint, Darnay téglavetőjét, tüzoltó lakmányát stb. Este a gyorsvonatnál találkozott a Pécsről s egyéb városokból jövő bizottsági tagokkal és élék „evviva” mellett utazott el.

— **A somogyi ügyvédek küldöttsége** esütörtökön tisztelgett Szilágyi Dezső igazságügyminiszternél, ki kérelmek teljesítését, hogy a pécsi ügyvédi kamarához esatoltassanak, kilátásba helyezte.

— **Pintér Imre** a budai szinkör tehetséges baritonistája egy új színdarabot írt, melyet Pécsen Somogyi Károly színtársulata mult szerdán mutatott be, egyszersmind Dezsői Gyula jutalomjátékul A darab címe „Szellő Judit”. Az újdonságok; de Dezsői Gyula a közönség kedvence színészenek jutalomjátéka is szépen megtöltötte a házat, bár mint a „Pécs” írja Dezsői zsufolt házat is megérdemelt volna. Az új darabról nevezett lap rövid bírálatot hoz, ebből azt látjuk hogy az nem részesült nagy tetszésben s valódi belső értékkel nem bír. A bírálat igen röviden és elég fősvényen csakis annyit mond: „az nem tartozik a legjelesebb népszínművek közé, de van benne legalább értelem és pár jó szerep is.” Hát még ez se volna? ...

— **Tégla hiány.** A városban oly mérvű építkezések folynak s helyzetnek legközelebbi kilátásba, hogy a három nagy körkemenze és négy öt nagyobb szabad téglafőgyűző nem tudnak kellő mennyiséget szállítani. A téglagyárosoknak is jó aratásuk van. Darnay most kísérletet tesz, hogy kettős sorozatban indítsa a tüzet; ha te, ve sikerült kétszer annyi mennyiséget tud produkálni ugyanannyi idő alatt. Bizony kell tenni valami; hogy fogunk majd járdát és esatornát építeni, ha nem lesz mivel? ...

— **Halálozás.** Cseresnyés Sándor a kir. tábla tanács elnöke Pécsen ki 7 éven át Nagy-Kanizsán mint törvényszéki elnök működött. f. hó 5-én 53 éves korában elhunyt Pécsen hol a társadalomnak ép oly kimagasló alakja volt mint 7 éven át Nagy-Kanizsán. Cseresnyés mint törvényszéki elnök a kanizsai törvényszéket teljesen reformálta és ennek reputációját rendkívüli mérvben emelte. Midőn a kir. táblák decentralizáltattak a kanizsai társadalomnak Cseresnyés előléptetése folyón meg kellett válnia azon esaladtól melynek minden egyes tagja pótolhatlan irt hagyott hátra Kanizsa városában. Cseresnyés minden ízében oly kiváló derék ember volt, hogy emléke a kanizsaiaknál felejtethetlen lesz mindenkor. Cseresnyés e hó 4-én szívzülhűdés érte és másnap kisonvedett. Temetése 5-én Pécsen óriási részvét mellett ment végbe, áldás emlékére!

— **Termésünk.** Az aratás nagy arányokban folyik s a gazdaközönség nemsokára élvezheti fíradozásának gyümölcsét és ezáltal nagy sikernek fog örülni és váratlanul. Alig két hóval előbb ugyanis átalános volt az aggodalom, hogy inség elé nézünk; folytonos hideg, állandó szárazság, minden megkésva, az időben elvetett gabnák is megsorvadva. A felelem nagyon is indokolt volt a kétségbeejtő időjárásnál fogva, mely ha még pár hétig tart, csakugyan nem lesz még krumpli és kukorica sem! Most minden oldalól kellemes híreket veszünk az aratásról; a termés ugyszólva megközelíti a bőséget és minőségre is jónak ígérkezik, az árpa, buza, rozs gyönyörűek, a tavaszi növények hatalmasan megerősödve, szinte a legjobb termésre nyújtanak reményt.

— **A kaposvári zsidó hitközség** népiskolájának értesítőjét vettük ebből következő érdekesebb részeket olvassuk: Az iskolaszék a következő tagokból áll; elnök: Helischauer József, felügyelő: Kunfy Adolf, jegyző: dr. Berger Samu. Tagok: Kemény Samu, Kohn Miksa, Löwentritt Ödön, Oszman Albert, Réthi Ignác, Simon Gyula, Steinitz Adolf, Svarecz Samu, Weinstein Ignác, Gömöri Armin. Iskolai igazgató: Dr. Herzog Manó. A tanácsület: Fischer Hermina, Gömöri Armin, Sugár Mór, Serényi Mór, Kardosné Lövi Julia. A négy osztályban járt és oktatást nyert: 114 fiu és 93 leány növendék, összesen 207. Ebből jelesen végezte az évet; 41, jól: 82, elégségesen 42, elégtelenül: 31; nem tanult: 5. Az év folyamán kimaradt: 6. A jövő tanév szeptember 1-én kezdődik, a beiratások aug. 28-tól eszközöltenek. Hatvanegy szegény gyermek téli ruhával, többen iskolakönyvekkel látattak el.

Halálozás. Fischel Fülöp derék könyvnyomdász, könyvkereskedő és több lap kiadója meghalt. Következő gyászjelentést vettük: Fischel Fülöpné szül. Kohn Róza stb. fájdalomtól megtört szívvel jelenti hön szeretett férje, illetve apa, apósa és nagyatyjának Fischel Fülöp könyvkereskedő és könyvnyomdatulajdonos urnak f. hó 11-én reggeli 1/2 3 óraker, életének 62-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 12-én délután 6 óraker fogtak a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra tétetni. Nagy-Kanizsán, 1893. évi július hó 11-én. Béke hanvaira! Részvételt osztunk a gyászolók fájdalmában.

Helyreigazítás. Mult számunkban a kaposvári keresk. iskolával kapcsolatos polgári fiúiskola értesítőjét ismertetvén, tévedésből a számadatok hibásan közöltettek, melyeket most akként igazítottunk helyre, hogy a növendékek száma a 100-at jóval felülhaladta.

Közérdekűek.

Hieronymi Károly, belügyminiszter tömördek más irányú elfoglaltsága dacára, a tűzrendészet ügyét sem pihenteti. Az általa legilletékesebb helyen megindított üdvös mozgalom — úgy látszik — nem csupán incidenciális marad. Mint értesülünk, ő nagyméltósága a második tűzrendészeti ánkot megtartását nem ejtette el; az első értekezlet alkalmából hozzá beterjesztett memorandumok impressziói alatt pedig azzal az eszmével is foglalkozik, hogy országos tűzfelügyelői állásokat creáljon. Ime egy miniszter, aki rövid pár hónap alatt többet tesz, mint a mennyit ez ügyben 25 év alatt inezáltak elődjai s aki jőformán még csak hozzányult a dologhoz már is fején találja a szegyet. Egyelőre, mint halljuk, 4 országos tűzfelügyelő kinevezéséről lesz szó, akiknek első sorban az tétetik feladatává, hogy a vármegyékben és különösen az ország városaiban személyes meggyőződést szerezzenek arról, hogy az 1888-iki kormányrendelet mennyiben és mikép hajtható végre? Végre tehát a kormányrendelet 35. §-a nem csupán a papíron fog szerepelni, mint eddig, hanem e szakasz rendelkezésének is, eleget tesznek. Nem tudjuk, kiket biz meg e fontos misszióval a miniszter, de himni akarjuk, hogy az országos tűzfelügyelői jóhangzású címét s eminen horderőjű hatáskörét csak kipróbált szakemberekre fogja ruházni. Mert az inspeziálai hivatott közegeknek, alapos és mérvadásra számotartó lehessen a referádájuk, nem elég nézniök: azoknak látni is kell tudni. Mäskülönb a miniszteriumban megbízható információkat nem fog kapni. A miniszter váru-várt elhatározását, mint a komoly kezdetnek a kezdetét, őszinte örömmel vesszük tudomásul mi és ugyanigy vessük bizonyára olvasóink is.

"A kaposvári nemzeti Casino" rég óta tervezti, hogy egy saját házat szerezzen be. Ujabbán ez iránt az igazgatóság részéről egész komolyan és formászerint és helyesen indított meg a mozgalom, amennyiben a Casino-házat s telkét részvényekre akarja megszerezni. Erre nézve az igazgatóság részéről következő aláírási iv bocsátott ki:

Fölhívás. A "kaposvári nemzeti Casino" igazgató választmánya már hosszabb idő óta foglalkozik annak a kérdésnek megoldásával, hogy miként volna a Casino elhelyezhető és berendezhető a czéltől, hogy a Casino egyrészt állandó helyiséget nyerjen, másrészt, hogy a Casino tagjai a lehető legteljesebb kényelmet és kedves otthont találhassanak.

A "Korona" szállodában levő bérhelyiség mig egyfelől csak ideiglenes jellegű, — addig másfelől már-már nélkülözni ama föltételeket, melyeket egy, a művelt társadalmi osztály egyéni-ségeiből alakult Casino nem nélkülözhet. E részben jelenleg a Casino helyiségek beosztása és terjedelme a czélnak meg nem felelő; de nélküli a Casino a Koronában a kényelmes kávéházi és vendéglői helyiségeket is. Már pedig, hogy egy Casino a tagoknak kellemes, keresett gyűléshelye lehessen, szükséges, hogy a Casino bírjon alkalmas helyiségekkel, tagjainak kényelmet nyújtson és a fejlődő viszonyoknak megfelelő igényeket kielégítsen.

Ezeknek tudatában a Casino igazgató választmánya alkalmat akar nyújtani, hogy a Casino tagjainak összesége ide vonatkozólag nyilatkozhassék; miért is 1893. augusztus 6 napjára rendkívüli közgyűlést hív egybe.

A választmány javaslata az, hogy egy alkalmas helyen megfelelő telek vétessék, melyre egy Casino ház emeltetnék.

A Casino ház emeletes épület lenne, melynek földszintjén egy modern kávéházi s egy szép vendéglői helyiség (étterem) a szükséges mellék-helyiségekkel nyernének elhelyezést.

A telek egy részéből — a tervezés szerint — kertü helyiség is alakították, hol egy teke-

pálya fogna a tagok részére építtetni. Az épület emeleti részét a Casino táncsterme, játék, olvasó és társalgó termei foglalják el, melyeknek belső berendezésében a csin és kényelem jutna érvényre. A terv megvalósulása esetén rendelkezni fogunk egy minden igényt kielégítő Casinoval és lenne egy oly díszes terem, mely bálókra, estélyekre a közönség rendelkezésére szolgálhatna.

Az így tervezendő Casino-ház fölépítésére egy részvénytársaság szerveztetnék ("Casino részvénytársaság") 20—25 ezer forint alaptőkével; a részvények 100 forintról szólnának. Ez alaptőkével és egy törlesztéses kölcsönrel építtetnék föl a Casino-ház.

A kölcsön törlesztésére szolgálna a Casino bérjáruléka s a kávéház és vendéglő helyiségek évi bérösszege; hozzávetőleges számításal az egyes részvények már eleinte körülbelül 5% kamatot hoznának, mely a kölcsönnek folytonos törlesztése folytán emelkedni fogna.

Most már csak az volna szükséges, hogy a Casino tagjai és a közérdekű alkotások iránt érdeklődő t. közönség a Casino részvénytársaságot létesítse s biztosítsa a szükséges alaptőkét.

E czéltól egyelőre fölkerjük a kaposvári nemzeti Casino t. tagjait, és az érdeklődő közönséget, hogy a szükséges számú részvényeket biztosítsák és tájékozással, abbéli szándékukat, hogy a részvénytársaságba belépnek-e és hogy hány részvényt jegyeznek? bejelenteni sziveskedjenek.

Azt hisszük, hogy a Casino igazgató választmányának fönt vázolt tervét bővebben méltatni szükségtelen és teljesen fölösleges utalni amaz előnyökre is, melyek a Casino-ház tervezett fölépítésével Kaposvár városára szépsészeti és kulturális szempontokból járul. A Casino tervezett épülete nemcsak a város díszére fog szolgálni, de hozzá fog járulni a Casino társasélet fejlesztésére s arra, hogy Kaposvárnak és a megyének színe-javát, előkelő köreit, a tudomány, közgazdasági és kereskedelmi élet faktorait, szóval a művelt közönséget egységes táborba toborozza.

Midőn ezen tájékoztató tervet közrebocsátjuk, a közérdek szempontjából kérjük t. Czimedet, hogy az eszme kivitelét elősegíteni és a Casino részvénytársaságnak híveket szerezni méltóztat-sék. Tájékozással kérjük Czimedet, hogy a Casino részvénytársaságba való belépési szándékát 1893. július hó végéig bejelenteni sziveskedjék.

A bejelentés Kaposvárott a Casino helyiségeiben e czéltól letett ivre bejegyzéssel vagy a jelen fölhevás kiegészítő részét képező "Bejelentés" kitöltésével és beküldésével történik. A postai uton beküldendő bejelentést Dr. Santa Elemér kir. alügyész urhoz mint a Casino titkárához kérjük czimezni.

E tárgyban az érdeklődőknek fölvilágosítással dr. Santa Elemér kir. alügyész ur (Kaposvárott) szívesen szolgál. A kaposvári nemzeti Casino igazgató választmánya. Kaposvárott, 1893. június 24. Dr. Santa Elemér s. k. titkár. Makfalvay Géza s. k. igazgató.

CSARNOK.

Vasúton.

Zúg, zörög, morog itt minden,
Döcögnek a kerekok:
Az utazók a rázástól
Szinte-szinte betegok.

Füst, gőz, éktelen sivitás
Tölt be minden szeg-zugot:
Majd az élet magánom
Átkozott egy állapot! . . .

Am' az ablakon kinéznek:
Tisztán kéklük be az ég:
Rajta fényes csillagokkal
Oh mily csendes, oh mily szép!

Csillagokról jut eszembe
Az én kicsi galambom,
Az én édes mindenségem.
Menyorazógom, angyalom.

Érzem édes pillantását,
Látom kedves mosolyát.
Elmerengok . . . s nem hallom a
Gözkocsiknak morgását. —
(Sárbogárd-Pincehely, 1893. júl. 3.)
Rónai Ödön János

Irodalom, művészet.

Vértessyné-Makfalvay Gizella tollából, "Hópelyhek" czimű, mult, június hóban egy kötet beszély és útleírás jelent meg Székesfehérvárott. Azt hisszük, hogy tisztelt olvasóinknak szolgálatot teszünk, ha e kötetet szives figyelmükbe ajánljuk.

Vértessyné jó izlésü szépirodalmi munkásságát ismerjük egy, már korábban kiadott könyvéből, valamint több vidéki lap tárczarovatából, hol egyes dolgozatai először láttak napvilágot.

A most előttünk fekvő "Hópelyhek" — mint szerző maga is mondja előszavában — igen szelid jellegűek, nem okoznak fuvátokat, nem akadályoznak utunkban; hanem inkább — s ezt már mi tesszük hozzá — kellemes órákat szereznek.

Naplószerű, de élvezhetően előadott s e mellett hasznos útleírásaiban először Krajna szép vidékeire, onnan Erdély bérczes-völgyes hazájába, majd meg a magyar tengerpartra vezet olvasóit. Mindenütt: az "Egy kis kirándulás megyénkben" czim alatt úgy, mint a Krajnától Fehérvárig való útja leírásában; a M.-Vásárhelyt látottak előadásában, mint a borszéli mulatságok festésében, nem különben a flumei triesti, abbaziai s zágrábi tapasztalataival, élményeivel egyaránt lebilincseli figyelmünket: mulattat és használ.

Kedves, többnyire érdekes, mindig modern tárgyú, csinos kis olvasmányok a kötet első részében levő beszélyek is, — mint a szerző nevezi őket: alkalmi leírások.

Hiszen, ha a kritika véresevisítésát akar-nók hallatni, nem hallgatnánk el talán, hogy ez utóbbiakban találhatunk itt-ott kifogásolni valót, — így: megsugnók például a szerzőnek, hogy "Rusztán" jában nagyon közönséges, mondjuk így: régi, s e mellett — azt hisszük — keveseket érdeklő dolgot tesz feldolgozása tárgyává; megmondanánk talán, hogy — prózában dolgozott, igaz, — de a prózában, szépen megirt többi rajzát közt is az "Influenza" czimű nagyon prózai; hogy, "Az özvegy" tárgyából mikor monologot akart írni, tollát oly tintába kellett volna mártania, mely özvegyünk lelki állapotának jobban megfelelt, természetesebb beszéd látható képét fogta volna a papirosra; valamint nem hiúnánk szemet a különben nagyon kedves, hosszabb beszélyeiben a "véletlen"-nek nagy előszeretettel való használására.

De mind e nagyon kevés kifogásolható dolgok elenyésznek a többi beszélyek és rajzok egész hosszú sorának jelességei között. — A sok közül: "A félkezű", "A halott levele", a "Sic Fata tulere", "A hóvirágok", "A pálma" stb. mind-mind megható olvasmányai lesznek különösen az érzékeny lelkületű szép nemnek. — A hazai ipar pártfogói s az igaz honleányok megtalálják érdekes olvasmányukat a "Kalotaszegi varrottas"-ban — és méltányolni fogják Vértessyné könyvét.

Mi is ezt tesszük, mellőzve a műnek említésre méltó többi jó tulajdonságát — levén e czikk czélja a könyvnek csupán rövid ismertetése; — s azt jegyezzük meg meg, hogy a külsőleg is elég csinosan kiállított kötetet több emlékvés és népdal ugyancsak Vértessyné szerzeménye — zárja be; s hogy — mint az előszóban kifejezi — könyve kiadásakor az a czél vezette, hogy a belőle folyó tiszta jövedelmét a Dunántúli Közművelődési Egyletnek szánta; minek okáért mi úgy t. elfizetünk, mint bárkinek is csak még melegebben ajánlhatjuk. — (A könyv ára 1 frt 60 kr.) —
R.-R.—i J.—s.

Szerkesztői üzenetek.

Tudósító. N. L. ad. Szívesen engedünk tört s kérjük gyakran bekopogtatni. A kis költemény igen ügyes kézben van kevés javítás végett s legközelebb hozzuk.

Szó. Régi dolgok: a francia konyha pedig nem jól süttött. Talán az angollal több szerencsét csinál. S — t tiszteljük.

Z . . . ch. Huszadikán reggel Zákányban találkozás; — jegyet csak idáig kell váltani. A többit majd onnét lehet intézni.

Dall'Asia. Fiume. Köszönjük a megemlékezést. Szeptemberben vizontlátásra.

Többsz. Az a kérdés egészen jól van elintézve; de nem szállíthatjuk. Tessék nyugodtan várni a következőkét.

H. I. Sásd. Teljesen informálva vagyunk s tán jobban, mint önök. Az egész fenyegetés nevétséges arklökös. Azok nem nagyon befolyásosak többé. Ami bennünket illet, nincs okunk egy jottát sem változtatni a dologon. Különb az egész dolog rendén is van így. A részletek igaz érdekesek; Köszönjük. Lapot küldöttünk.

Somogyvármegye alispáni hivatalától.

19028 sz.

Pályázat

Az üresedésbe jött alispáni széknek a f. évi augusztusi évnegyedes közgyűlés első napján választás útján leendő betöltése indokából a szervezési szabályrendelet 32. §. értelmében felhivatnak mindazok kik ezen, illetve az ezzel kapcsolatban esetleg megüresülő főjegyzői állásra kijelöltetni kívánnak, hogy felszerelt kérvényüket a közgyűlés megnyitása előtt főispán ur ő méltóságánál annál inkább benyújtsák, mivel a későbbi jelentkezések a kijelölt választmány által figyelembe nem vétetnek.

Kaposvárott, 1893 július hó 11-én

alispáni szék, üres:

M a á r
főjegyző.

A THE MUTUAL

NEW-YORKI

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

mely a világ legnagyobb és egyik legszolidabb és legvagyonosabb biztosító intézete, Kaposvárott főügynökséget nyitott, mely egész Somogyra kiterjed.

legelőnyösebb és legszolidabb feltételek

élet, életjáradék biztosítására

Főügynökség:

HIRSCHMANN MÓR urnál KAPOSVÁROTT.

Vezérügynökség: BUDAPESTEN.